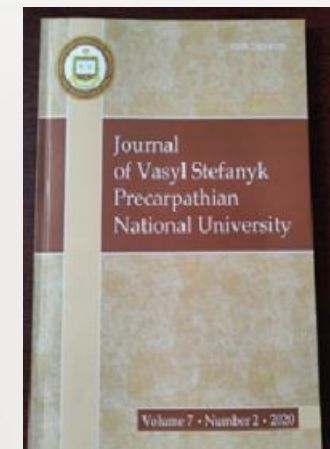
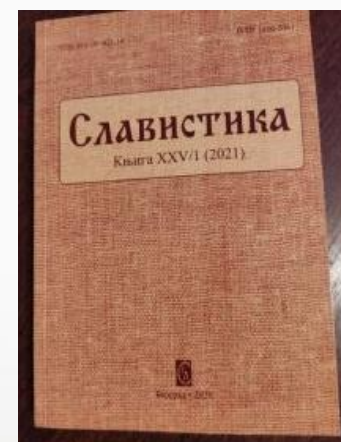
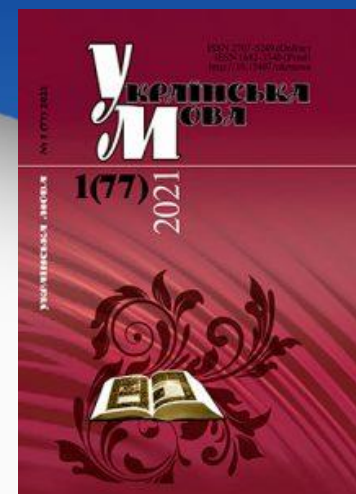

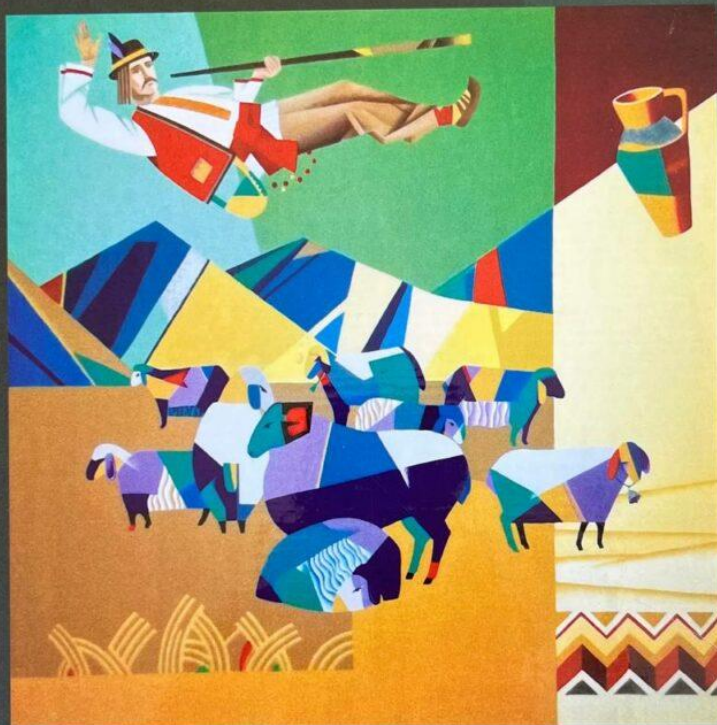
Звіт
про результати наукової
діяльності **навчально-**
наукового Інституту
українознавства за 2023
рік

У 2023 р. основна робота співробітників навчально-наукового Інституту українознавства була зосереджена на завершенні укладання **Додатка «Онімна лексика»** (автори: доктор філологічних наук, професор кафедри української мови **Грещук Василь Васильович** та кандидатка філологічних наук, доцентка кафедри української мови, директорка навчально-наукового Інституту українознавства **Грещук Валентина Василівна**) до двотомного словника «Гуцульська діалектна лексика та фраземіка в українській художній мові».

Перший та другий том словника «Гуцульська діалектна лексика та фраземіка в українській художній мові» отримали схвальні рецензії в українських виданнях, а саме: у журналі «Українська мова» за 2021 рік №1 випуск 77 – рецензія **Віталія Івановича Кононенка** «*Діалектна стихія в українських художніх текстах*», а також у журналі «Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University» за 2021 рік № 2 випуск 8, який виходить англійською мовою, – рецензія професора Вроцлавського університету **Олега Белея** «*Новий вектор розвитку сучасної української діалектології*» та у зарубіжних виданнях, зокрема: у сербському вісникові «Славистика» (книга XXV випуск 1 за 2021 рік) – рецензія **Анатолія Панасовича Загнітка** «*Гуцульська діалектна лексика та фраземіка в українській художній мові. Словник: у 2-х т.*»

Гуцульська діалектна
ЛЕКСИКА ТА ФРАЗЕМІКА
в українській художній мові

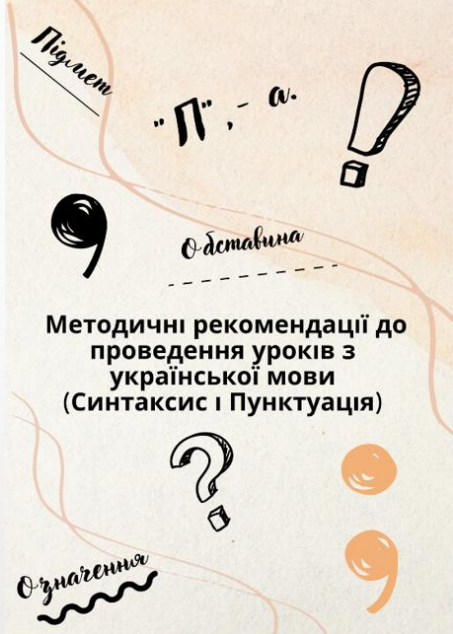
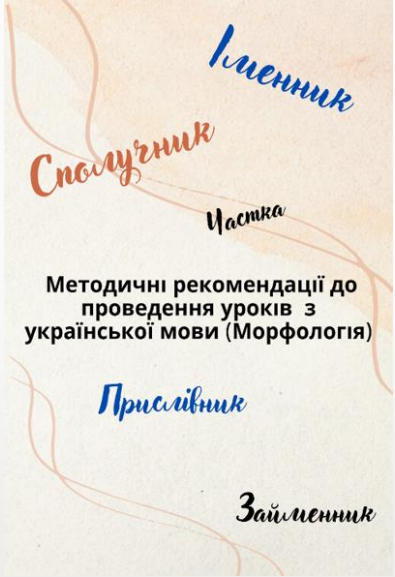
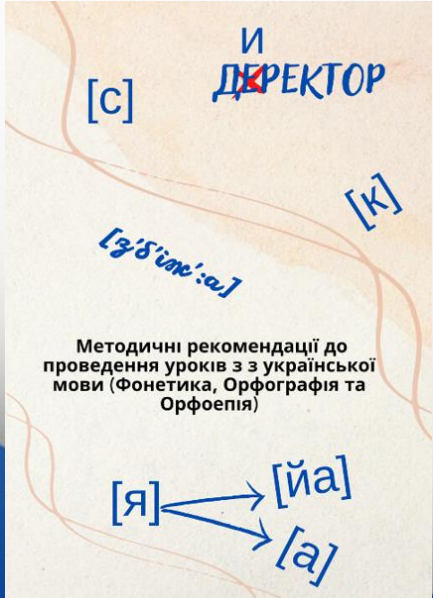
СЛОВНИК
у 2-х томах
Додаток
Онімна лексика

У Додатку “Онімна лексика” опрацьовано пропріальну лексику, використану в літературних текстах на гуцульську тематику, а також за спеціальною методикою, розробленою авторами, подано й лексикографічно інтерпретовано корпус усіх різновидів онімів, які використано в українській художній літературі про Гуцульщину.

Важливим сегментом роботи Інституту є навчально-методична складова. Цьогоріч директоркою Грещук Валентиною Василівною було підготовлено та укладено словник **«Стилістика української мови. Короткий словник термінів»** до курсу «Стилістика і культура української мови» для студентів ОР бакалавра спеціальностей «035 Філологія 035.01 Українська мова і література», «014 Середня освіта 014.01 Українська мова і література».

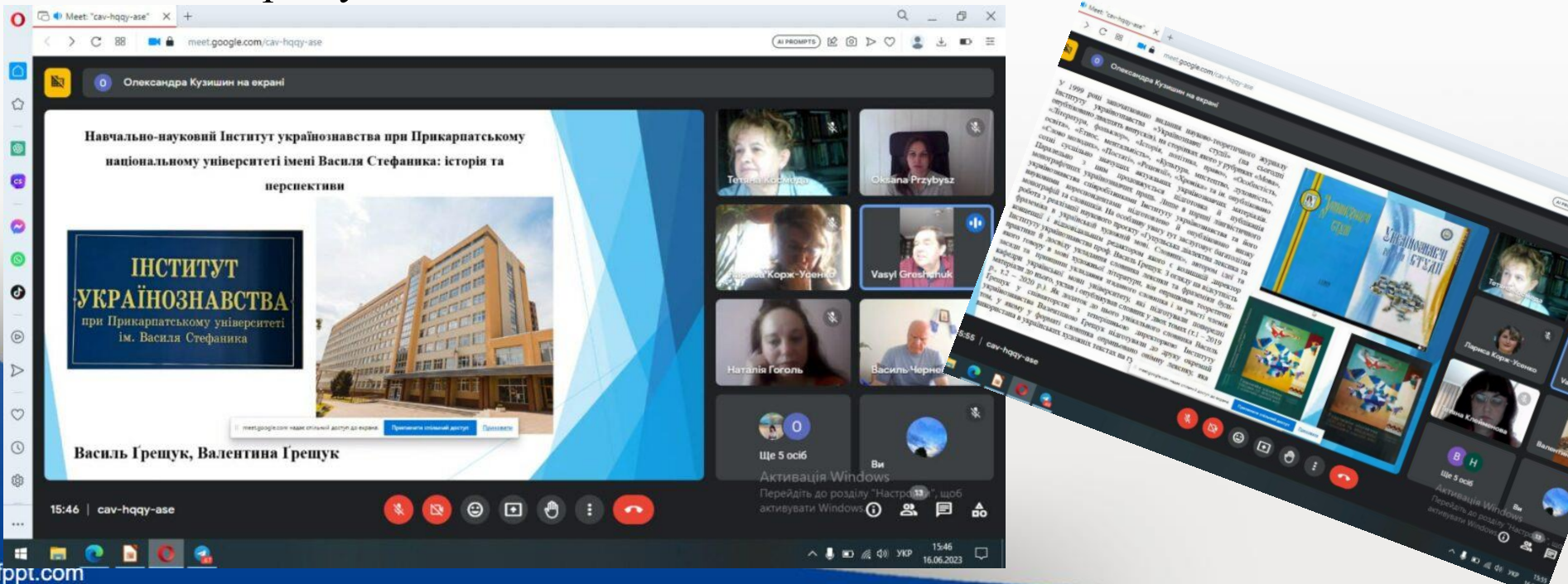
Упродовж цього року тривала робота над розробкою **Методичних рекомендацій до проведення уроків з української мови у закладах загальної середньої освіти** (Лексика і Фразеологія; Морфологія; Будова слова та Словотвір; Фонетика, Орфографія, Орфоепія; Стилїстика та культура мовлення; Синтаксис і Пунктуація). Матеріали підготовлені до друку.

Участь у наукових конференціях:

- Працівники навчально-наукового Інституту українознавства брали участь у звітній науковій конференції Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника за 2022 рік: доповідь «*Фраземний простір у новелах Василя Стефаника*» підготувала і виголосила директорка навчально-наукового Інституту українознавства. **Грещук В.В.** керувала підсекцією Методики викладання української мови в закладах освіти. Провідна фахівчиня **Рибчак С.В.** виступила з доповіддю «*Семантика назв осіб у романі Юрія Винничука “Танго смерті”*» у підсекції Лексикології і словотвору української мови, а **Кузишин О.Я.** з доповіддю «*Дискусія між Левом Кревзою та Захарієм Копистенським в контексті розвитку полемічної літератури початку XVII ст.*» у підсекції Теорії літератури.

➤ Участь директорки навчально-наукового Інституту українознавства Валентини Василівни Грещук у Міжнародній науковій конференції «Традиції та виклики українознавства у сучасному світі», що була організована кафедрою україністики Варшавського університету (Варшава, 15-16 червня 2023). Доповідь «*Навчально-науковий Інститут українознавства при Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника: історія та перспективи*» на цій конференції виголосили професор Грещук В.В. та директорка ННІУ, доцентка Грещук В.В.

Виступ науковців викликав зацікавлення з боку учасників конференції, після чого доктор філософії, професор, директор НДІУ Чернець В.Г. запропонував підписати Меморандум про співпрацю між Науково-дослідним інститутом україзнавства Міністерства освіти і науки України та (Навчально-науковим Інститутом україзнавства) Прикарпатським національним університетом імені Василя Стефаника Міністерства освіти і науки України.

<https://nniu.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/101/2023/12/memorandum.pdf>

МЕМОРАНДУМ
про співпрацю
між Науково-дослідним інститутом україзнавства Міністерства
освіти і науки України та (Навчально-науковим Інститутом
україзнавства) Прикарпатським національним університетом імені
Василя Стефаника Міністерства освіти і науки України

ННІУ/ДС

« 18 » 07 2023

Науково-дослідний інститут україзнавства Міністерства освіти і науки України (далі - НДІУ), в особі директора Чернеця Василя Гнатовича, який діє на підставі Положення та *Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника* (надалі - Університет) в особі ректора Цепенди Ігоря Євгеновича, що діє на підставі Статуту, та, в подальшому іменовані як «Сторони», усвідомлюючи важливість об'єднання зусиль задля громадянського суспільства, міждисциплінарного розвитку у профільних сферах історії, культури, науки, спрямованих на пробудження національної свідомості, підняття самооцінки нації, гідності та патріотизму, уклали цей Меморандум про таке:

I. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ

1.1. Визначити основними напрямками співпраці Сторін:

- здійснювати співробітництво на партнерських засадах у сферах організаційної, аналітичної та методичної роботи, інформаційного забезпечення;
- забезпечувати сприятливі умови для проведення консультацій/засідань із координації спільних дій, формування окремих програм у рамках нових наукових, освітніх та культурних проєктів;
- проводити спільні заходи: конференції, форуми, семінари, круглі столи тощо.

1.2. Сторони погодилися розглядати цей Меморандум, як інструмент реалізації державної політики в галузі наукової, культурної та освітньої діяльності.

II. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СТОРІН

2.1. Науково-дослідний інститут україзнавства погоджується:

- популяризувати діяльність ННІУ серед вчених-українознавців та учнівської молоді закладів освіти;
- надавати ННІУ оперативну та актуальну інформацію (пропозиції, ініціативи, проєкти тощо);
- проводити за участю ННІУ спільні науково-просвітницькі заходи, конференції, лекції, семінари, «круглі столи», тематичні зустрічі, консультації/засідання з координації спільних дій, формування окремих програм у рамках нових культурних та освітніх проєктів;
- організувати зустрічі з обговорення та реалізації нових просвітницьких програм та проєктів.

2.2. Науково-дослідний інститут україзнавства має право подавати у засобах

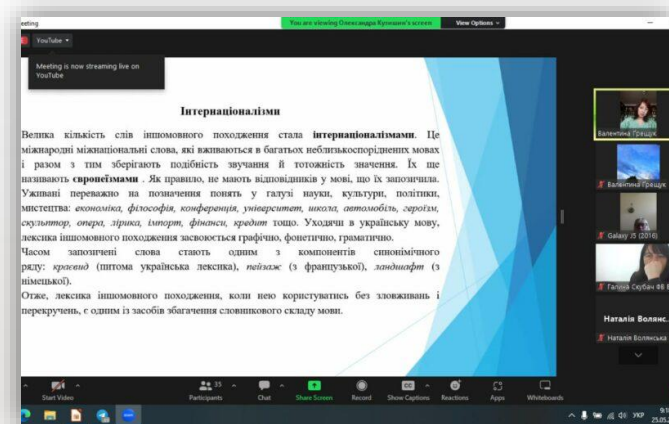
Валентина Василівна Грещук взяла участь також в інших
Міжнародних конференціях, зокрема:

- **«Службові частини мови у слов'янських мовах»** (Чехія, 30-31 березня 2023),
- **«Діалекти в синхронії та діяхронії»** (Київ, 20-21 квітня 2023),
- **«Граматичні читання – XII»** (Вінниця/ Донецьк, 11-12 травня 2023),
- Міжнародній науковій конференції до 90-річчя з дня народження члена-кореспондента НАН України Василя Васильовича Німчука **«Історія української мови: від тексту до словника»** (Київ, 7-8 вересня 2023),
- **«Подвижник української науки зі Срібної землі»** до 90-ліття з дня народження члена-кореспондента НАН України, доктора філологічних наук, професора Василя НІМЧУКА (Ужгород, 4–5 жовтня 2023)
- **«Рідне слово в етнокультурному вимірі»** (Дрогобич, 19-20 жовтня 2023 р.),
- **«Граматичний портрет української мови в ХХІ сторіччі»** на пошану доктора філологічних наук, професора Городенської Катерини Григорівни (Київ, 23-24 листопада 2023).

У травні директорка навчально-наукового Інституту українознавства Грещук В.В. разом з професором Грещуком В.В. виступили спікерами під час філологічної бесіди під гаслом «Наука об'єднує» із науково-педагогічними працівниками Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

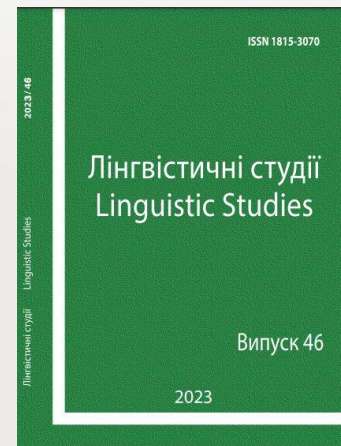

Цього ж року у травні Валентина Василівна провела лекцію для працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій м.Івано-Франківська на тему «Лексика з погляду походження. Типові помилки вживання іншомовних слів. Термінологія та фразеологія в діловій комунікації».

Співробітниками нашого Інституту підготовлено та опубліковано низку наукових статей, зокрема:

- Грещук В., Грещук В. Епітетна характеристика персонажів у новелах Василя Стефаника. *Василь Стефаник: інтерпретації* / за ред. С. Хороба. Івано-Франківськ – Варшава, 2023. С. 590-604.
- Грещук В., Грещук В. Діалектне слово в його функційних виявах. *Прикарпатський вісник Наукового товариства імені Шевченка. Слово*. Івано-Франківськ: Івано-Франківський осередок НТШ. 2022. №17 (65). С. 87–95
- Грещук В., Грещук В. Лексика поховального й родильного обрядів у словнику «Гуцульська діалектна лексика та фраземіка в українській художній мові». *Рідне слово в етнокультурному вимірі* / ред. кол. : Віра Котович (гол. ред.) та ін. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2023. Вип. 8. С.9–16
- Грещук В., Грещук В. Дериватологічна концепція професора Білоусенка П.І. *Лінгвістичні студії Linguistic Studies*: зб. наук. праць. Донецький нац. у-т імені Василя Стуса; гол. ред. А. Загнітко. Вінниця : ДонНУ ім. Василя Стуса, 2023. Вип. 46. С. 7-16.

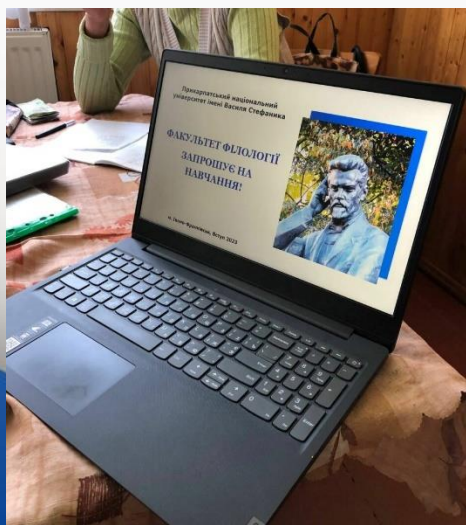
- Грещук В., Грещук В. Фраземний простір у новелах Василя Стефаника. *Науковий вісник Ужгородського університету*. Серія: Філологія. На пошану Василя Німчука, члена-кореспондента НАН України, доктора філологічних наук, професора (до 90-річчя з дня народження). Ужгород: ПП Данило С.І., 2023. Вип. 2(50). С.127-138.
- Рибчак С.В. Семантика назв осіб у романі Юрія Винничука «Танго смерті». *Збірник студентських наукових праць “Еврика – XXIV”*. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника, 2023. С. 150-152.
- Кузишин О.Я. Дискусія між Левом Кревзою та Захарієм Копистенським в контексті розвитку полемічної літератури початку XVII ст. *Збірник студентських наукових праць “Еврика – XXIV”*. Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника, 2023. С.117-119.

Матеріали підготовлені до друку:

- Грещук В., Грещук В. Лексикографічне опрацювання онімної лексики в словнику «Гуцульська діалектна лексика та фраземіка в українській художній мові» (подано до друку, за матеріалами доповіді на конференції «Діалекти в синхронії та діахронії»)
- Грещук В., Грещук В. Сполучники у словнику «Гуцульська діалектна лексика та фраземіка в українській художній мові» (тези) *(подано до друку, за матеріалами доповіді на конференції «Граматичний портрет української мови в ХХІ сторіччі» на пошану доктора філологічних наук, професора Городенської Катерини Григорівни.)*
- Грещук В., Грещук В. Гуцульські діалектні прийменники в українській художній мові *(подано до друку, за матеріалами доповіді на конференції «Службові частини мови у слов'янських мовах».*
- Грещук В., Грещук В. Навчально-науковий Інститут українознавства при Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника: історія та перспективи *(подано до друку, за матеріалами доповіді на конференції «Традиції та виклики українознавства у сучасному світі».*

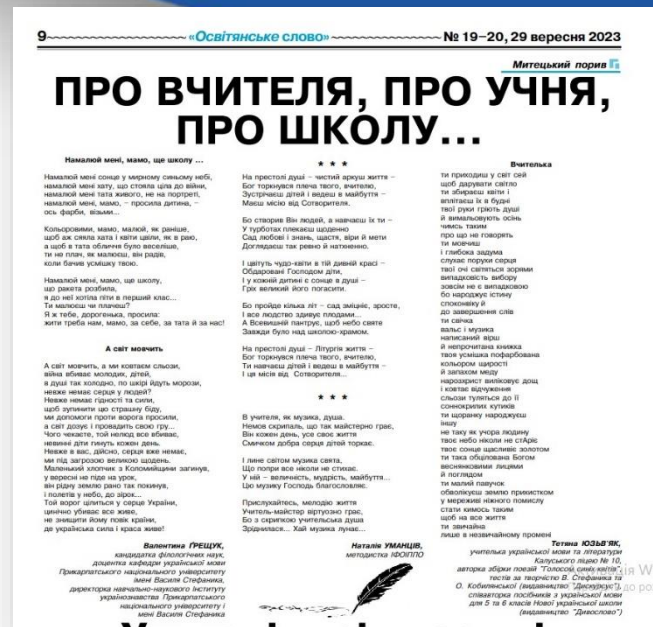
Профорієнтаційна робота була проведена у таких загальноосвітніх закладах: Ліцеї №2, Ліцеї №5, Ліцеї №7 Івано-Франківської міської ради, Коломийському ліцеї №9, Пістинському ліцеї, Замулинецькому ліцеї Матеївецької ТГ, Тустанському ліцеї Дубовецької сільської ради, Жуківській гімназії, Палагицькій гімназії, Міському центрі дитячої та юнацької творчості.

Співпраця з редакцією газети

«Освітнянське слово»

У №19-20 газети до Дня працівників освіти Директорка нашого Інституту опублікувала поетичні тексти «А світ мовчить» та «Намалюй мені, мамо, ще школу». У цьому ж номері магістрантка Перевалова О. під керівництвом Валентини Василівни опублікувала статтю «Учитель - професія, яку обирає серце», а в №12-13 статтю «Тематичні групи лексичних діалектизмів у гуцульських приповідках, прислів'ях, прокляттях і коломийках на матеріалі книг романа Киселюка “Єзик не має слабости”, “Повні бесаги мудрости”» опублікувала Маринець В.

Освітнянське слово

slovo@oippo.if.ua

Активно ведеться і науково-дослідна робота студентів під керівництвом директорки Інституту.

У звітному році були захищені магістерські роботи **Скрипник Т.** на тему «Мова поетичних текстів Власти Власенко», **Маринець В.** – «Лексичні діалектизми у гуцульських приповідках, прислів'ях, прокляттях і коломийках (на матеріалі книг Романа Киселюка «Єзик не має слабости», «Повні бесаги мудрости»», **Попович В.** – «Мікротопонімія сіл Замулинці та Матеївці Коломийського району Івано-Франківської області» керівником яких була директорка нашого інституту.

Зараз наукове дослідження під керівництвом директорки Інституту виконує магістрантка 1 курсу Перевалова О. – «Функціонування синтаксичних конструкцій зі звертаннями у поетичному тексті (на матеріалі творів Тараса Шевченка і Максима Рильського)», яка цього року під керівництвом В.В.Грещук захистила бакалаврську роботу.

Над бакалаврськими роботами під керівництвом Валентини Василівни працюють Гутник С. та Ріпей Н., а над курсовими - Данів Ю., Ярема М. та Перевалова О.

Успішно захистили кваліфікаційні роботи на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти у цьому році провідні фахівчині навчально-наукового Інституту українознавства: **Кузишин Олександра Ярославівна** виконала наукове дослідження «Українська полемічна література: тенденції розвитку і поетика» під науковим керівництвом доктора філологічних наук, професора кафедри української літератури Піхманця Романа Володимировича. За рішенням екзаменаційної комісії провідну фахівчиню навчально-наукового Інституту українознавства Олександрю Кузишин рекомендовано до вступу в аспірантуру. **Рибчак Соломія Віталіївна** захистила дипломну роботу на тему «Назви на позначення осіб у романі Ю. Винничука «Танго смерті» та їх використання як ілюстративного матеріалу на уроках української мови» під керівництвом кандидатки філологічних наук, доцентки кафедри української мови Пітель Віри Мирославівни.

Директорка Інституту була членом журі Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика, а також членом журі обласної учнівської олімпіади з української мови.

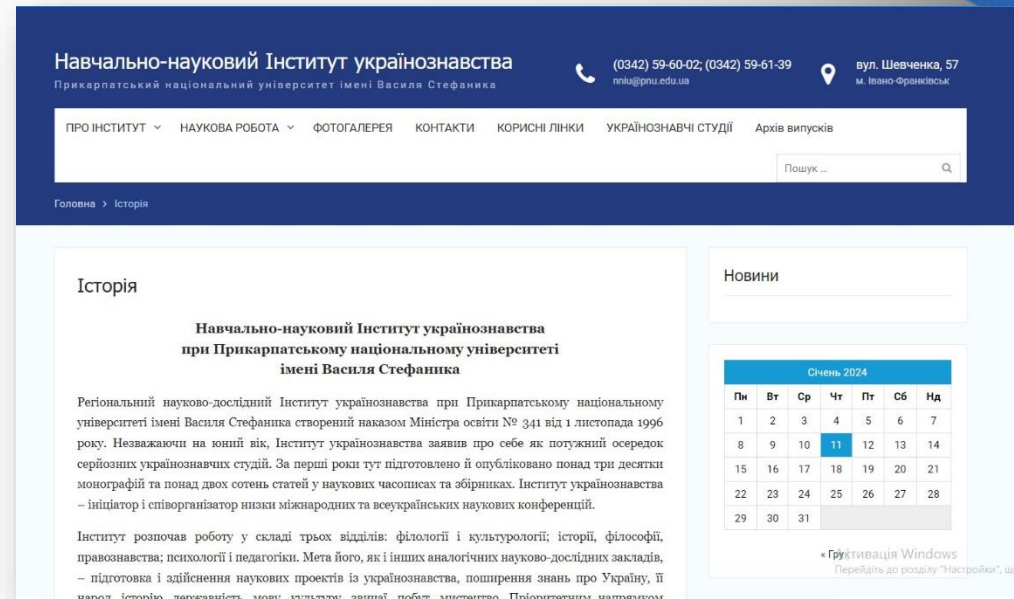

Працівники навчально-наукового Інституту українознавства регулярно проходять курси на онлайн-платформах Prometheus, Edera, Coursera, Udemu та ін. і підвищують свою професійну кваліфікацію.

Всю нашу роботу ми активно відображаємо на сайті нашого Інституту (<https://nniu.pnu.edu.ua/>) та на персональних сторінках у соцмережах.

Сторінка
навчально-наукового Інституту
українознавства

Дякуємо за увагу!